

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् प्रश्नाः भविष्यन्ति । अतः छात्राः पाठ्यक्रमानुगुणम् अध्ययनं कुर्युः ।)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम्/विषयः – शाब्दबोधः पूर्णाङ्काः 100

(अस्मिन् प्रश्नपत्रे भागद्वयं भविष्यति । प्रत्येकस्मिन् भागे 50 बहुविकल्पीयाः एकाङ्कीयाः प्रश्नाः भविष्यन्ति ।)

प्रथमभागः - अनुसन्धानम् - 50 अङ्काः

द्वितीयभागः - शाब्दबोधः - 50 अङ्काः

प्रथमभागः- अनुसन्धानम् - 50 अङ्काः

1. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखावश्यकता स्यात् ?

A प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च प्रतिष्ठा

B संस्कृतशास्त्राणां मौलिकज्ञानवितरणम्

C संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणम्

D संस्कृतशास्त्राणां सामाजिकसमस्यानिवारणायोपयोगः

2. प्राचीनानुसन्धातृमुनिषु वागायुर्योगवेत्ता कः ?

A वराहमिहिरः

B ब्रह्मगुप्तः

C पतञ्जलिः

D कालिदासः

3. अधोलिखितेषु अनुसन्धानस्य प्रकृष्टं लक्षणं किं स्यात् ?

A अनुपलब्धवस्तुनां लोकलोचनगोचरीकरणम्

B समुपलब्धानां तथ्यानां नवीनरूपेण नूतनसिद्धान्तैः उपस्थापनम्

- C समस्यायाः सिद्धान्तैस्सह निवारणम्
D एतत्सर्वम्
4. विषयनिर्वाचने समुचितसामग्र्यभावात् शोधः कीदृशः भवितुमर्हति
A सफलः B असम्पूर्णः भ्रमात्मको वा
C विलक्षणः D समाजोपयोगी
5. समीक्षकस्य हाल् महोदयस्य मतानुसारेण मातृकाषु भ्रमाः कतिविधाः भवन्ति -?
A द्विविधाः B त्रिविधाः
C चतुर्विधाः D बहुविधाः
6. राष्ट्रस्य अतीतां घटनां, साहित्यं, संस्कृतिं वा समाश्रित्य नूतनतया क्रियमाणमनुसन्धानं केन नाम्ना परिचितम् ?
A क्रियात्मकमनुसन्धानम् B ऐतिहासिकमनुसन्धानम्
C व्याख्यात्मकमनुसन्धानम् D किमपि न
7. व्याख्यात्मकः शोधः कीदृशः भवति ?
A विश्लेषणात्मकः B प्रयोगात्मकः
C तुलनात्मकः D सम्पादनात्मकः
8. अनुसन्धाननिमित्तमिदमपेक्षितम् -
A क्रमबद्धयोजनानिर्माणम् B मार्गदर्शनप्रदानम्
C आर्थिकमायोजनम् D पुस्तकालये उपवेशनम्
9. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः ध्येयवाक्यं किम् ?
A या विद्या सा विमुक्तये B तमसो मा ज्योतिर्गमय
C विज्ञानमुपास्व D मातृका रक्षत

10. भारतस्य संस्कृतपत्रिका: पत्रकाराश्च इति कीदृशम् अनुसन्धानं भवितुमर्हति ?
- A सर्वेक्षणम् B शास्त्रीयम्
C तुलनात्मकम् D क्षेत्रीयम्
11. "Research is a careful, systematic and objective investigation conducted to obtain valid facts, draw conclusions and established principles regarding an identifiable problem in some field of knowledge." इति केन वैदेशिकेनोक्तम् ?
- A Clarke and Clarke B Clifford Woody
C John W. Best D Martyn Shuttle Worth
12. पाठभेदादिसमीक्षा कदा क्रियते ?
- A मातृकासम्पादने B आलङ्कारिकपर्यालोचनायाम्
C ग्रन्थकृदः व्यक्तित्वकृतित्वविचारे D दार्शनिकपरिशीलने
13. मातृकायाम् उल्लिखिता "ग्रहर्षिवियच्चन्द्राः" इति पङ्क्तिः कां संख्यां बोधयति ?
- A 1079 B 1879
C 1179 D 6179
14. अनुसन्धाने विषयचयनसन्दर्भे किं न द्रष्टव्यम् ?
- A अनुसन्धातुः बोधनक्षमता B अनुसन्धातुः विषयं प्रति प्रीतिः
C विषयं प्रति पाठकानामभिरुचिः D विषयं प्रति परेषां निन्दनम्
15. अन्तर्जाले अधोलिखितेषु किं Internet Searching Tool रूपेण नोपयुज्यते ?
- A Google B Yahoo
C Bing D Whatsapp
16. महस्विनी" इति शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाश्यते ?
- A तिरुपतिस्थराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
B केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य राजीवगान्धिपरिसरेण

- C श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
D सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
17. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं कया संस्थया क्रियते ?
- A केन्द्रमानवसंवलविकासमन्त्रालयेन
B भण्डारकरप्राच्यविद्याऽनुसन्धानकेन्द्रेण
C सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
D सिण्डिआप्राच्यविद्याकेन्द्रेण-
18. “Oriental Research Institute (ORI)” कुत्र वर्तते ?
- A केरले
B ताञ्जावूरे
C मैशूरे
D पुनेनगरे
19. भण्डारकरप्राच्यविद्यागवेषणाकेन्द्रात् प्रकाशितस्य महाभारतग्रन्थस्य सम्पादनायाम् अयं नास्ति ?
- A सूक्तङ्करः
B वेल्वलकरः
C दाण्डेकरः
D पि काणे.वि.
- 20 National Manuscript Mission इति संस्थायाः प्रकाशनेषु एतन्नास्ति –
- A कृतिबोधः
B समीक्षिका
C तत्त्वबोधः
D संस्कृतप्रतिभा

सङ्गणकाधारितायां प्रवेशपरीक्षायाम् उपरि प्रदत्तप्रश्नानुगुणं प्रथमभागे
अनुसन्धानविषयात् आहत्य 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति । द्वितीयभागे
आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति ।

51. वह्निना सिञ्चति' इति वाक्यं न प्रमाणं, कुतः ?
A आकांक्षाविरहात् B योग्यताविरहात्
C तात्पर्यविरहात् D आसत्तिविरहात्
52. 'इन्द्रियं गन्धग्राहक ग्राणम्' इति वाक्ये ग्रहधातूत्तरण्वुलप्रत्ययार्थः कः ?
A जन्यत्वम् B विषयत्वम्
C प्रतियोगित्वम् D जनकत्वम्
53. चक्षुमात्रग्राहो गुणो रूपम्' इत्यत्र मात्रशब्दार्थः कः ?
A अनुयोगित्वम् B विषयित्वम्
C इतरयोगव्यवच्छेदः D प्रतियोगित्वम्
54. घटरूपप्रत्यक्षे कः सन्निकर्षः ?
A समवायः B समवेतसमवायः
C संयुक्तसमवायः D विशेषणता
55. 'शब्दो नित्यः कार्यत्वात्' इत्यत्र कः दोषः ?
A व्यभिचारः B विरोधः
C स्वरूपासिद्धिः D सत्प्रतिपक्षः
56. उपमितौ व्यापारः कः ?
A अतिदेशवाक्यार्थस्मरणम् B सादृश्यज्ञानम्
C संज्ञासंज्ञिसंबंधज्ञानम् D परामर्शः
57. नैयायिकमते शक्तं किम् ?
A अर्थः B ज्ञानम्
C पदम् D ईश्वरेच्छा
58. स्फोटः कतिविधः ?
A 6 B 4
C 1 D 8
59. कः मुख्यः स्फोटः ?
A वर्णस्फोटः B पदस्फोटः
C वाक्यस्फोटः D न कोऽपि
60. शक्यसंबंधो लक्षणा इति केषां मतम् ?

- A वैयाकरणानां B मीमांसकानां
C नैयायिकानां D बौध्दानां
61. 'ऋते च तृतीयासमासे' इत्यस्य उदाहरणं किम् ?
A परमर्तः B सुखार्तः
C उपैति D प्रैषः
62. 'कुण्ठितः' इत्यत्र परसवर्णविधायकं सूत्रं किम् ?
A अनुस्वारस्य ययि परसवर्णः B हे मपरे वा
C मोऽनुस्वारः D नपरे नः
63. 'विसर्जनीयस्य सः' इति सूत्रेण विसर्गस्य सत्त्वं किं परे विधीयते ?
A अण् B अक्
C खर् D खय्
64. 'रोहिणी' इत्यत्र कः स्त्रीप्रत्ययः?
A डीप् B डीष्
C डीन् D टाप्
65. 'नारी' इत्यत्र कः स्त्रीप्रत्ययः?
A डीष् B डीप्
C डीन् D तिः
66. 'मोक्षे इच्छा' इत्यत्र आधारः किं रूपः?
A औपश्लेषिकः B वैषयिकः
C अभिव्यापकः D त्रयमपि न
67. 'ध्रुवमपायेऽपादानम्' इत्यत्र अपायो नाम ?
A विषयः B विश्लेषः
C उपश्लेषः D हानिः
68. 'हिमवतो गंगा प्रभवति' इत्यत्र केन सूत्रेण अपादानसंज्ञा विधीयते ?
A भूवः प्रभवः B जनिकर्तुः प्रकृतिः
C आख्यातोपयोगे D वारणार्थानामीप्सितः
69. शाब्दबोधे करणं किम् ?
A पदार्थस्मरणम् B शक्तिज्ञानम्
C पदज्ञानम् D ईश्वरज्ञानम्

70. नैयायिकमते आख्यातार्थः कः ?
A कृतिः B कर्ता
C संबंधः D हेतुः
71. जातौ शक्तिः इति केषां मतम् ?
A मीमांसकानां B नैयायिकानां
C वैयाकरणानां D चार्वाकाणाम्
72. अभिहितान्वयवादिनः के ?
A वैयाकरणाः B बौद्धाः
C प्राभाकराः D नैयायिकाः
73. न्यायमञ्जरी गन्थस्य कर्ता कः ?
A गङ्गेशः B नागेशः
C जयन्तभट्ट D कौण्डभट्ट
74. वैशेषिकन्याये कति प्रमाणानि अङ्गीकृतानि ?
A 1 B 2
C 4 D 6
75. शाब्दबोधे सहकारिकारणानि कानि ?
A आकांक्षा B योग्यता
C सन्निधिः D पूर्वोक्तानि त्रीणि अपि

एवं क्रमेण द्वितीयभागे आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः
भविष्यन्ति ।
